

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ
ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН**

**Збірник
наукових праць**

2015

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2015. — 120 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Гронь Лариса Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Демчук Олег Володимирович – доктор філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Карпенчук Світлана Петрівна – доктор філологічних наук, професор, (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Петренко Оксана Борисівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Романюк Світлана Констянтинівна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сербіна Тетяна Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

Шугасва Людмила Михайлівна – доктор філософських наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 15 від 26.11.2015 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2015

одинацями під час творення та сприйняття мовлення. Другі (напівевристичні), інтегруючи ці автоматизми в складі навичок (тобто завершуючи формування й удосконалюючи їх), дають можливість студентам навчитись здійснювати іншомовні мовленнєві дії, цим самим створюючи основу для вироблення вмінь. Треті (евристичні) розвивають мовленнєві вміння, тобто виводять студентів на рівень іншомовної мовленнєвої діяльності.

Необхідність всіх трьох категорій навчальних дій у навчальному процесі підкреслюється першою частиною назви принципу, що розглядається. Але зазначені дії мають знаходитися у раціональному співвідношенні, яке найкращим чином сприяло б оволодінню іншомовною мовленнєвою діяльністю. Раціональність співвідношення визначається такими обставинами. З принципу комунікативно-особистісної спрямованості випливає вимога пріоритету вправ, пов'язаних з формування мовленнєвих умінь. Отже, саме такі вправи, тобто евристичні навчальні дії, посідають важливе місце в навчальному процесі. Тому зовсім неприпустимим є пріоритет алгоритмічних і навіть напівевристичних дій.

Проте, для того щоб здійснювати евристичні навчальні дії, які розвивають мовленнєві вміння, слід створити фундамент для цього розвитку з відповідних навичок, що виробляються алгоритмічними навчальними діями. Не можна забувати й про те, що навички функціонують у реальному іншомовному спілкуванні, лише увійшовши до складу вмінь. А для такого входження потрібно, щоб усі автоматизми здійснення операцій, що становлять навички, та самі навички в цілому, як основа для здійснення мовленнєвих дій, були <<пропущенні>> через мовленнєву діяльність.

Отже, усі вказані вимоги можуть бути виконані за умови, що співвідношення алгоритмічних і напівевристичних навчальних дій, з одного боку, й евристичних, з другого, становитиме не менше ніж 1:1 (при такому ж співвідношенні між алгоритмічними та напівевристичними навчальними діями). Необхідність такого співвідношення обумовлюється тим, що в умовах навчання саме на першому макроетапі формується основна кількість навичок оперування мовним матеріалом, засвоюється значна частина мовних мінімумів. Тільки при запропонованому співвідношенні можна розраховувати на те, що всі евристичні навчальні дії, які розвивають вміння, будуть достатньо підкріплені алгоритмічними та напівевристичними навчальними діями, що формують навички, тобто буде створена мінімальна база останніх. Одночасно лише при такому співвідношенні з'явиться можливість закріплювати, <<шліфувати>> всі сформовані навички в процесі мовленнєвої діяльності (при виконанні евристичних навчальних дій).

ЛІТЕРАТУРА

1. Програма з англійської мови для професійного спілкування. Колектив авторів: Г.Є.Бакаєва, О.А.Борисенко, І.І.Зуєнок та ін. – К.: Ленвіт, 2005. – 119с.
2. Бородіна Т.І., Бовчалюк П.П.. Система і характер вправ професійно-орієнтовного підручника для інтенсивного навчання читання // Іноземні мови. – 2000. - №3 – С. 37-39.
3. Ляудис В.Я Методика преподавания психологии. – М., 2000. – С.14.
4. Павлова Н.Д. Коммуникативная функция речи: интенциональная и интерактивная составляющие: Автореф.

Резюме. В статье рассматривается принцип обязательного использования и рационального соотношения алгоритмических, полу эвристических и эвристических учебных действий при обучении речевой коммуникации.

Ключевые слова: алгоритмический, эвристический, учебный, коммуникация.

Summary: Article deals with principle of compulsory using and effective correlation of algorithmic, semiheuristic and heuristic educational action during teaching communication.

Key words: algorithmic, heuristic, educational, communication.

Одержано редакцією 22.11.2015 р.

УДК 811.111'373.43

С. С. ВАСИЛЬКЕВИЧ

СЛОВОТВОРЕННЯ ЯК ЗАСІБ ОФОРМЛЕННЯ НОВИХ СЕМАНТИЧНИХ ПОЛІВ ЛЕКСИКИ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Резюме. У статті розглянуто неологізми англійської мови останніх років, що поповнюють семантичні поля актуальної лексики; проаналізовано їхню словотвірну структуру.

Ключові слова: неологізм, семантичне поле лексики, словотвірна структура.

У сучасній лінгвістиці вчені дедалі більше уваги приділяють зв'язкам соціодинаміки і лінгводинаміки. Доба глобалізації прискорює вплив соціодинаміки на розвиток мовних явищ. Це переконливо засвідчують процеси, що відбуваються в лексиконі мови. У багатьох із них засвідчено поповнення лексикону інтернаціоналізмами, появу в загальнолітературній мові багатьох термінів, що внаслідок частотного вживання детермінізуються, швидке зростання кількості неологізмів [Клименко 2008]. Характерною особливістю

останніх є об'єднання їх у певні семантичні поля, що окреслюють ділянки соціуму, які зазнають найпомітніших змін і співзвучні за темою [Клименко 2007].

Таке явище властиве багатьом мовам і серед них англійській. За даними словників [Oxford Dictionary of English; New American Oxford Dictionary; Oxford English Dictionary; Merriam-Webster's Collegiate Dictionary, New Words 2009] упродовж останніх років в англійській мові значно збільшилася кількість неологізмів, що стосуються економічної кризи. У цьому полі активізувалися лексеми: а) *toxic debt* (дослівно "токсичний борг", борг, що ймовірно буде невикладеним), *quantitative easing* ("збільшення грошової маси за рахунок кредитної емісії"), *zombie bank* ("неплатоспроможний банк, що виживає завдяки державній підтримці"); б) *mancession* (man + recession на позначення "останнього економічного спаду, який більше вражає чоловіків, аніж жінок, яким за даних обставин легше знайти роботу та пристосуватися до кризи"), *staycation* (stay+vacation "відпустка, яка проводиться вдома, в межах країни"). Перші з них (випадки типу а) є словосполученнями, другі (б) — наслідком телескопічного словотворення.

Іменник *junk* вживається в словосполученнях *junk status* ("оцінка кредитоспроможності Греції") та *don't touch my junk* ("протест проти нових правил обшуку Управління транспортної безпеки США"). Остання одиниця набула також популярного евфемічного вислову *enhanced pat-down* ("поширений обшук") та *gate rape* (букв. "згвалтування біля виходу для пасажирів на посадку в аеропорт!"). Ці вирази яскраво уособлюють ставлення американців до нової процедури сканування тіла в аеропорті чи повного обшуку у випадку відмови від сканування.

До цього поля потрапили лексеми з виразним експресивним забарвленням, що виникли на метафоричній основі. Таким стало словосполучення *Scooby snacks* на позначення "дешевих винагород, а не справжніх бонусів, з боку роботодавців".

В основі його відомий дорослим та дітям герой мультфільмів Scooby Doo - собака, що боїться привидів. Йому дають собачий корм (їжу), тобто відчипного.

Інше семантичне поле формують лексеми, що позначають реалії довкілля. Кліматичні зміни, шкідливий вплив на клімат з боку людини зумовили появу слів типу *geo-engineering* ("інженерна геологія"), *green-audit* ("екологічний аудит: аналіз впливу бізнесу на навколишнє середовище").

Найрезонансний з цього погляду був розлив нафти в Мексиканській затоці, винуватцем якого була компанія Бритиш петролеум (BP). Ця подія умотивувала виникнення таких слів, як *junk shot*, "невдала спроба", відомі також поняття *top kill* та *top hat* ("ковпак, циліндр"). Це — технології запропоновані компанією з усунення витоків нафти, які не мали успіху. Іменник-числівник *spillion* (від дієслова *to spill*, "розливати") з'явився на позначення великої кількості, багатьох галонів нафти, розлитої у Мексиканській затоці. Його утворено шляхом телескопії за аналогією з такими іменниками-числівниками, як *million*, *billion*.

Подібні до цього неологізми поповнюють ряди уже відомих слів з названого поля (екологічні явища). Наприклад, уже давно засвідчено іменники *white-collar*, що називає службовців за метонімічним переносом "білокомірники" та *blue-collar*, позначає робітників на виробництві, "синьокмірників". За аналогією до них з'явився іменник *green-collar*, де використано прикметник *green*, "зелений", в переносному, а не прямому значенні. Отже, не просто зелений колір (який можуть мати багато предметів), не значення "недосвідчений" (пор. укр. "зелена молодець", "зелений підліток", рос. "зелений гімназист", англ. назва роману А. Кроніна "The Green Years", у перекладі "Молоді роки"), а *зелений*, що символізує живу природу. Звідси, осіб, що охороняють довкілля, називають *зеленими*.

В англійській, як і в багатьох інших мовах, інтенсивно поповнюється семантичне поле лексики, стрижневим компонентом якого є лексема *Internet*. Одні з них є словосполученнями *social media*, *dictionary attack*, інші — композитами *micro-blogging*, *netbook*, *paywall*, *splinternet*.

Міжнародний соціальний мережевий проект *Wikileaks* вживається як власна назва, що встигла стати загальним ім'ям і навіть дієсловом.

Популярна Інтернет-система *Twitter* породила такі поняття, як дієслово *to tweet* у розумінні "залишити повідомлення, запис у соціальній мережі мікроблогів *Twitter*" та *tweet-up*, зустріч, організована через *Twitter*. Ці неологізми засвідчено у словниках Collins, 2009 та Merriam-Webster, 2009.

Ще один відомий Інтернет-проект, *Culturomics*, став загальною назвою, що позначає дослідження мегапошуковика Google, присвяченого історії мови та культури.

Комп'ютерна термінологія збагатилася неологізмами — афіксальними утвореннями *viral* ("той, що швидко поширюється в Інтернет"), *hacktivism* (hacker + activism "використання вмінь хакера як форма соціальної діяльності"), *-pad* (компонент складного слова, входить до складу назв планшетних комп'ютерів iPad, ViewPad, WindPad), композитами *fat-finger* (букв. "товстий палець", "надрукувати більше ніж одну літеру випадково натиснувши клавішу клавіатури"), абрєвіатурою *app* (скорочено від *application programme*, "прикладна програма"). Цей неологізм став популярним після реклами iPhone, де "app" було використане у гаслі "There's an app for that".

Окреме семантичне поле поповнюють слова на позначення реалій війни. Так, поширився евфемічний вираз *kinetic event* ("динамічна, блискавична подія"), термін Пентагона на позначення жорстоких атак проти військ в Афганістані. Ще одним евфемізмом воєнної тематики стало образне словосполучення *fog of war*, пряме значення його як військового терміна "погіршення видимості поля бою, нечіткість бойових обставин".

Неологізмами поповнилося семантичне поле *мода*. До словників сучасної англійської мови ввійшла

абревіатура *LBD*, яка розшифровується як *little black dress*. Ця невелика чорна сукня була винаходом Коко Шанель і вважається ідеальною як вечірнє вбрання, одяг для коктейлів, доступне кожному, простого крою і нейтрального кольору. На сьогодні вона є обов'язковим складником гардеробу сучасної жінки.

Людину, яка намагається бути ультрамодною понад міру, характеризує іменник *hipsterdom*. Цей іменник утворено префіксальним способом за допомогою суфікса *-dom*, який вважався непродуктивним у сучасній англійській мові [Каушанская 2006,15].

Іменник *cheeseball* позначає людину, позбавлену почуття стилю та смаку. Неологізм *matchy-matchy* є прикметником, має значення надмірно узгодженого за кольорами. Його утворено редуплікацією основи *matchy* з метою інтенсифікації лексичного значення від дієслова *to match*, "підходити, відповідати; бути (добирати) до пари".

Аналізуючи прикметники-неологізми за способами словотворення, можна дійти висновку, що упродовж останніх двох-трьох років вони формуються здебільшого за допомогою префіксації та суфіксації [пор. Заботкіна 1989, Зацний 1997]. Продуктивними суфіксами є *-ous*: *bargainous*, ("який коштує менше, ніж очікувалося"), мотивовано цей прикметник іменником *bargain* ("вигідна покупка"), *-sauce* (є суфікс-сом-інтенсифікатором на зразок *awesome-sauce* "чудовий, грандіозний" та *lame-sauce* "безглуздий"), *-al* (*viral*, "той, що швидко поширюється в Інтернет"), *-ness*: *truthiness*, *-er*: *hater*, *-dom*: *hipsterdom*, префікси *over-* (*overleveraged* "той, хто взяв забагато зовнішніх кредитів") та *hyper-* *hypermiling*, а також афіксоїди *mega-* *megachurch* і *micro-* *microblog*.

Серед нових іменників поширеним є складання основ за телескопічним способом творення, з подальшим усіченням їх: *bromance* (*brgther+romance*) - міцна платонічна дружба чоловіків; *frenemy* (*friend+enemy*) — друг, з котрим постійно виникає конфлікт; *sheeple* (*sheep+people*) — люди, які сліпо йдуть за натовпом, сліпі послідовники; *staycation* (*stay+vacation*); *turducken* (*turkey+duck+chicken*) - печеня, в якій курча міститься в качці, а ця остання - всередині індички; *webisode* (*web+episode*) - епізод чи короткий фільм, зроблений для он-лайн перегляду.

Продуктивним є складання основ без усічення: *buzzkitt* (*buzz+kill*) - людина або річ, яка справляє гнітючий вплив, псує настрій; *paywall* (*pay+wall*) - договір, за яким доступ до сайту є платним. Останні два іменники містять дієслівні основи *kill ma pay*.

Значна частина іменників-неологізмів є словосполученнями: *big media* (головні ЗМІ), *social media* ("вебсайти та прикладні програми, використовувані для роботи в соціальній мережі"), *exit strategy* ("заплановані заходи, щоб виплутатися зі складної ситуації"), *flash mob* ("швидко зібрання зі спільною метою, про яке повідомляють електронним листом чи есемескою"), *flyover states* ("принизлива назва центральних регіонів США"), *gal friend* ("жінка-друг"), *green-audit*, *green-collar*, *soft skills* ("якості, які дають можливість гармонійно взаємодіяти з іншими"), *toxic debt*, *zombie bank*, *terror baby*.

Неодієслова утворено здебільшого за допомогою афіксації: *catastrophize* ("представляти ситуацію гірше, ніж вона є насправді"), *unfriend /friend* ("додати / видалити до / зі списку друзів на вебсайті"). Останній неологізм утворено від іменника *friend* за допомогою конверсії, як і у випадку з дієсловом *heart* ("любити, уподобати дуже сильно"). Цікаво, що на багатьох україномовних рекламних плакатах зустрічаємо українські еквіваленти цього англійського неологізму: *зафрендити*, яке побудоване за аналогією до дієслів *по-/затоваришувати*.

Серед неологізмів трапляється значно менше дієслів, ніж іменників, утворених телескопічним способом: *chillax* (*chill+relax*) "охолоннути, заспокоїтися".

До слівників також увійшло дієслово з метафоризованим лексичним значенням *fat-finger* (буквально "товстий палець") — надрукувати більше, ніж одну літеру, випадково натиснувши клавішу клавіатури.

В українській та російській мовах трапляється звуконаслідувальне дієслово на позначення процесу їжі, від якого їдок отримує насолоду: укр. *гам-гам*, рос. *ням-ням*. Сучасна англійська мова поповнилася їхнім відповідником *nom*. У ній існує звуконаслідувальний прикметник *jummy* ("смачний, привабливий, апетитний"). Нещодавно цей ряд поповнено лексемою *nom*.

Звуконаслідування-вигук *nom* також використовується в сучасній англійській мові як прикметник: *This cake is the nommest*. У наведеному прикладі засвідчено навіть граматичну категорію ступенів порівняння прикметників: найвищий.

Паралельно з цим *nom* використовується як іменник: *Let's have noms!* - про це свідчить виражена категорія числа: множина. Вигук вживається також як дієслово: *Come on over, we are nomming (on) marshmallows*.

Отже, лексема *nom*, яка вживалася та асоціювалася лише з їжею, насолодою від неї у тварин, сьогодні розширила сферу свого використання. Вона сполучається зі словами, що позначають і мають переносне значення, де *nom* окреслює будь-що, що достатньо апетитне для того, щоб бути з'їденим: *buy nom, nom, nom mugs, tshirts and magnets... Oh wow Johnny Depp on Letterman... Onnm nom nom* [www.urbandictionary.com/define.php?term=nom%20nom%20nom].

Ще одним звуконаслідуванням є словосполучення "*a-ha moment*", яке складається з вигуку *a-ha* (укр. ага) та іменника *moment*. Ця фраза вказує на момент, коли стає зрозумілою суть питання, укр. "*момент прояснення*".

Останні приклади підтверджують тенденцію до зростання засобів експресивності в літературній

англійській мові, до утвердження в ній емоційно-оцінних компонентів. Вони можуть бути оформлені транспозицією частин мови, словоскладанням, а також шляхом контекстного (отже, ситуативного) уточнення. Прикладом цього може бути інтерпретація фрази "the glass is half-full empty / half-full" (напівпорожня / напівповна склянка). Ці дві фрази буквально позначають те саме явище, але в різних вимірах-оцінках: позитивною (напівповна склянка), або негативною, песимістичною (напівпорожня).

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Заботкина В. Й.* Новая лексика современного английского языка. - М., 1989.
2. *Зацний А. П.* Неологізми англійської мови 80 - 90 років ХХ століття. - Запоріжжя, 1997.
3. *Каушанская В. Л. й др.* Грамматика английского языка. - М., 2006.
4. *Юшменко Н. Ф.* Неологізми в семантичних полях ад'єктивної лексики // П. Ковалик та актуальні проблеми словотвору. - Вил. XV-XVII. - Івано-Франківськ, 2007.- С 466-469.
5. *Клименко Н, Ф., Карпіловська С. А., Кисляк Л. П.* Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі. - К., 2008.
6. www.merriam-webster.com/mfo/newwords09.htm.
7. www.oxforddictionaries.com.
8. www.urbandictionary.com/define.php?term=nom%20nom%20nom.
9. www.wordreference.com.

Резюме. В статті розглядаються неологізми англійського мови останніх років, які поповнюють семантичні поля актуальної лексики; проаналізована їх словообразовательна структура.

Ключевые слова: неологізм, семантичне поле лексики, словообразовательна структура.

The summary. The paper deals with neologisms in the Modern English language of recent years, which have enriched semantic fields of up-to-date vocabulary. It also offers an account of their word-building structure.

Key words: neologism, semantic field of vocabulary, word-building structure.

Одержано редакцією 18.11.2015 р.

УДК 371.315:821.112.2.02

Л. В. МОРОЗ, А. В. БАТИН, О. Ю. КОРОЛЬ

НІМЕЦЬКИЙ РОМАНТИЗМ: СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА МЕТОДИЧНІ СТРАТЕГІЇ ВИВЧЕННЯ

Резюме. У даній статті розглянуто соціально-історичні передумови появи німецького романтизму та виявлено методичні стратегії вивчення в середній і вищій школі. Узагальнено й систематизовано різні класифікації періодизації німецького романтизму, його основні риси.

Ключові слова: німецький романтизм, методичні стратегії, соціально-історичні передумови, періодизація, класифікація, Гейдельберзький гурток, Ієнський гурток.

Складові аспекти німецького романтизму та його соціально-історичні передумови виникнення в літературознавстві і методиці викладання зарубіжної літератури досліджено недостатньо, оскільки це зумовлено браком відповідних технологій вивчення цього питання як у загальноосвітніх школах (з профільним і безпрофільним навчанням), так і ВНЗ (для філологічних і нефілологічних спеціальностей навчальних закладів педагогічного спрямування). Уважного ставлення літературознавців останнім часом вимагає питання вивчення німецького романтизму як одного з провідних напрямів у літературі. Розв'язання даної проблеми започатковано у працях як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників німецького романтизму: Н. Берковський «Романтизм в Німеччині» (1978), В. Ванслов «Естетика романтизму» (1966), Р. Габитова «Філософія німецького романтизму» (1978), В. Грешных «Художественная проза немецких романтиков» (2001), А. Дмитриев «Проблемиєнського романтизму» (1975), В. Жирмунский «Немецкий романтизм и современная мистика» (1966), А. Карельський «Драма німецького романтизму» (1992); Pikulik L. Frühromantik (1992), Schanze H. Romantik-Handbuch (1994), Schulz G. Romantik: Geschichte und Begriff (1996). Романтизм, зокрема німецький, є одним із малодосліджених напрямів розвитку літератури в Україні. Для сучасної методики викладання зарубіжної літератури вивчення німецького романтизму є актуальним, оскільки за радянських часів про романтизм як явище літератури замовчували. Лише за часів, коли Україна здобула незалежність, стало можливим дослідження розвитку німецького романтизму в культурному житті українського суспільства. Актуальність даної статті зумовлена необхідністю розроблення методичних вказівок для вивчення студентами та школярами особливостей німецького романтизму та його соціально-історичних передумов виникнення в контексті загальної літературної освіти. Відповідно до мети окреслено основні завдання:

- визначити основні риси німецького романтизму;
- дослідити соціально-історичні передумови виникнення німецького романтизму; узагальнити та систематизувати різні класифікації періодизації німецького романтизму;

МИХАЛЬЧУК Н. О., ІВАШКЕВИЧ Е. З. CROSSCULTURAL COMMUNICATION AS A WAY TO DEVELOP INTERCULTURAL COMPETENCE	3
МОРОЗ Л. В., ПАШКО І. О. ЕЛІПТИЧНІ КОНСТРУКЦІЇ У НІМЕЦЬКІЙ ВІЙСЬКОВІЙ ДОКУМЕНТАЦІЇ	8
МОРОЗ Л. В., СКІБЧИК А. В. ДО ПРОБЛЕМИ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА НІМЕЦЬКИХ ТЕРМІНОЕЛЕМЕНТІВ-ЛАТИНІЗМІВ: ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ	11
РОМАНЮК С. К. РЕКЛАМА ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ОБ'ЄКТ А АНАЛІЗУ	15
БІГУНОВА С. А., ВАСИЛЬЧУК Н. В. ПОНЯТТЯ ПОЛІТИЧНОЇ КОРЕКТНОСТІ ТА ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ДАНОГО ЯВИЩА	18
БІГУНОВА С. А., КРАЄВСЬКИЙ П. І. КОНФЛІКТ ЯК СОЦІАЛЬНО-КОМУНІКАТИВНЕ ЯВИЩЕ	20
БІГУНОВА С. А., ГЕРАСИМЧУК В. С. ENGLISH COOKING RECIPE AS A SPECIAL KIND OF TEXT	23
БІГУНОВА С. А., КОРЗІЄНКО Н. В. ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТОПОНІМІВ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАРІАНТІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	25
БІГУНОВА С. А., ГРЕБЕНЮК Ю. К. ЕКСПЛІКАЦІЯ ТЕОРІЇ КОНЦЕПТІВ У НАУКОВОМУ РОЗВИТКУ	27
ВЕРЬОВКІНА О. Є., ГОНТАР В. Є. ЗІСТАВНИЙ АНАЛІЗ ІРОНІЧНИХ ВИСЛОВЛЮВАНЬ АНГЛОМОВНОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИЧНИХ ДИСКУРСІВ	29
ІВАШКЕВИЧ Е. Е. ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО ПЕРЕКЛАДУ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕКЛАДУ О.ЛОГВИНЕНКОМ РОМАНУ Дж.Д.СЕЛІНДЖЕРА «НАД ПРІРВОЮ У ЖИТІ»)	34
КУШНІР Н. В. ЛІНГВО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНО-СПРЯМОВАНОГО АНГЛОМОВНОГО РЕКЛАМНОГО ДИСКУРСУ	45
ЯСНОГУРСЬКА Л. М. ПРОЦЕС СЕМАНТИЗАЦІЇ КОМПОЗИТИВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: СУЧАСНИЙ АСПЕКТ	47
ЯСНОГУРСЬКА Л. М. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОМПОЗИТОЛОГІЇ В ДИСКУРСІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	51
ЯСНОГУРСЬКА Л. М., ОПАНАСЮК І. О. ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНО-МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В ОЦІННИХ МАСКУЛІННИХ НОМІНАЦІЯХ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)	56
ЯСНОГУРСЬКА Л. М., КУЦМУС О. В. ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ОЗНАЧЕНЬ У ТЕКСТАХ НІМЕЦЬКОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ	61
МОРОЗ Л. В., КРАЛЯ І. В. ДОСЛІДЖЕННЯ ДИСКУРСИВНИХ СТРАТЕГІЙ ПОМ'ЯКШЕННЯ ТА ДИСКРЕДИТАЦІЇ ЕВФЕМІЗМІВ	64
АНТЮХОВА Н. І., ЯЦЮРИК А. О. ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСАДИ ФАСИЛІТАТИВНОГО СТАНОВЛЕННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	66
БЕЗКОРОВАЙНА О. В. ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК МЕТОД РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ШКОЛЯРА НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	72
МОРОЗ Л. В., ПАШКО І. О. ПРО РОЗРОБКУ НОВІТНІХ МЕТОДІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ	75
ДУБРОВА А. С. ПРИНЦИПИ ІНТЕГРАЦІЇ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ У ВНЗ	78
ГРОНЬ Л. В., ГУЗЬ С. М. КОМПЛЕКС ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНИХ УМІНЬ АУДІЮВАННЯ ТА ЧИТАННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ	81
КОЗИЦЬКА О. А., ЮХИМЕЦЬ Т. В. СИТУАТИВНІ ВПРАВИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	84
ДАНІЛОВА Н. Р. РОЛЬ ВИКЛАДАЧА У СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВНЗ	86
ДЕНИСЮК Л. В. ЗАСТОСУВАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВНЗ	88
ДУБРОВА А. С. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-ЗАОЧНИКІВ ВИЩИХ МОВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ	90
КОВАЛЮК В. В. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	93
ПАВЕЛКІВ К. М. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	94
БАТАЛІЯ Л. О. ІННОВАЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В АЛЬТЕРНАТИВНИХ ШКОЛАХ КРАЇН ЗАХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКОГО СВІТУ	98
КОЧУБЕЙ О. С. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ СТРУКТУРНИХ КОМПОНЕНТІВ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФІЛОЛОГА	101
ТРОФІМЧУК В. М. ПРИНЦИП ОБОВ'ЯЗКОВОГО ВИКОРИСТАННЯ І РАЦІОНАЛЬНОГО СПІВВІДНОШЕННЯ АЛГОРИТМІЧНИХ, НАПІВЕВРИСТИЧНИХ ТА ЕВРИСТИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ДІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМУНІКАЦІЇ	105
ВАСИЛЬКЕВИЧ С. С. СЛОВОТВОРЕННЯ ЯК ЗАСІБ ОФОРМЛЕННЯ НОВИХ СЕМАНТИЧНИХ ПОЛІВ ЛЕКСИКИ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	107
МОРОЗ Л. В., БАТИН А. В., КОРОЛЬ О. Ю. НІМЕЦЬКИЙ РОМАНТИЗМ: СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА МЕТОДИЧНІ СТРАТЕГІЇ ВИВЧЕННЯ	110
ТРОФІМЧУК В. М. ТИПОЛОГІЯ РОЗВИТКУ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ	113

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2015

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника: Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання: Мороз Л.В.
Технічний редактор: Ковалюк В.В.
Комп'ютерна верстка : Ковалюк В.В., Краля І.В., Ясногурська Л.М.

Підписано до друку 26.11.2015 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39. Наклад 100.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2015. — 120 с.

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243
ББК 81.2